

Dato: 28. september 2006

Besvarelse af spørgsmål nr. 148 stillet af Folketingets Udvalg for Udlændinge og Integrationspolitik til ministeren for flygtninge, indvandrere og integration den 29. juni 2006 (alm. Del).

Spørgsmål:

"Ministeren bedes lave en redegørelse om selvmord på de Danske asylcentre – en sådan redegørelse bedes indeholde overblik over:

- Hvor mange afviste asylansøgere, der siden 2001 har forsøgt eller begået selvmord, inden de har skullet forlade landet?
- Hvilken indsats regeringen har gjort for at forhindre selvmord blandt afviste asylansøgere?
- Hvorvidt der er eksempler på, at ikke kriminelle asylansøgere sidder fængslet, mens de afventer udvisning?
- Hvor mange ikke-kriminelle asylansøgere, som har begået selvmord i et dansk fængsel, mens de afventede udvisning?
- Hvor længe asylansøgere i gennemsnit opholder sig i asylcentre, fra de modtager afvisning på asyl og til de reelt forlader landet?"

Svar:

Hvor mange afviste asylansøgere, der siden 2001 har forsøgt eller begået selvmord, inden de har skullet forlade landet?

Som det fremgår af mit svar på spørgsmål 146 stillet af Integrationsudvalget den 26. juni 2006 modtager Udlændingetjenesten ikke i almindelighed oplysninger om identiteten på de asylansøgere, der begår eller forsøger at begå selvmord. Det skyldes, at Dansk Røde Kors har tavshedspligt efter sundhedsloven med hensyn til disse oplysninger. Derfor er det ikke muligt at oplyse om, hvor mange af asylansøgerne der har forsøgt eller begået selvmord, inden de har skullet forlade landet.

Hvilken indsats regeringen har gjort for at forhindre selvmord blandt afviste asylansøgere?

Den overordnede varetagelse af de danske asylcentre hører under Udlændingetjenesten. Driften af de enkelte centre er udlagt til indkvarteringsoperatørerne, der står for den daglige drift og kontakten til asylansøgerne under deres ophold. Der er i dag tre indkvarteringsoperatører

– Dansk Røde Kors Asylafdelingen (syv centre), Brovst Kommune (et center) og Hanstholm Kommune (et center).

Indkvarteringsoperatørerne gør efter min opfattelse en stor indsats for at modvirke selvmord og selvmordsforsøg blandt alle asylansøgere på centrene.

Medarbejderne på centrene - både almindelige og sundhedsfaglige - har den daglige kontakt til asylansøgerne og spiller dermed en meget væsentlig rolle i forbindelse med at identificere asylansøgere, hvor der kan være risiko for, at de vil gøre skade på sig selv. Der er tale om erfarne og professionelle medarbejdere, som er bevidste om asylansøgere særlige situation. Der gøres en stor indsats for at sikre, at selvmordstruede personer identificeres. Dette sker eksempelvis gennem samtaler med beboerne, opsøgende arbejde og ved almindelig professionel observation.

Det vil afhænge af den enkeltes asylansøgers forhold, hvilken bistand der iværksættes over for selvmordstruede personer. Det kan dreje sig om bl.a. følgende tiltag:

- Samtaler med centrets sundhedspersonale og/eller læger tilknyttet centret
- Behandlingsforløb hos en psykolog eller psykiater
- Evt. medicinsk behandling
- Indlæggelse på hospital

Årsagerne til beslutningen om at tage sit eget liv kan imidlertid være mangeartede, og det har desværre vist sig, at det ikke i alle tilfælde har været muligt at identificere de asylansøgere, der har været i risiko for begå selvmord.

Jeg vil gerne understrege, at alle asylansøgere, herunder afviste asylansøgere, som forsøger selvmord, tilbydes den nødvendige sociale og sundhedsfaglige hjælp.

Indkvarteringsoperatørerne er endvidere i forbindelse med selvmord og forsøg herpå opmærksomme på, at selvmord eller selvmordsforsøg ikke kun berører den pågældende, men også har betydning for familien og specielt børnene.

Det er en af indkvarteringsoperatørernes opgaver at tilbyde en række konsultationer og hjemmebesøg ved sundhedsplejerske for at fremme og føre tilsyn med et barns fysiske og psykiske sundhed og trivsel.

I de tilfælde, hvor det vurderes, at et asylansøgerbarn har behov for en særlig social og pædagogisk indsats - f.eks. på baggrund af traumer eller opvækst i en familie, hvor forældrene ikke har draget omsorg for barnet/børnene eksempelvis på grund af selvmord eller selvmordsforsøg - har indkvarteringsoperatøren desuden mulighed for at iværksætte foranstaltninger i form af særlig pædagogisk og social støtte, f.eks. støttepersoner med speciel viden om asylansøgere forhold.

Desuden har Dansk Røde Kors oprettet tværfaglige psyko-sociale teams, der specielt tager sigte på de svagest stillede børn og unge blandt asylansøgerne.

Endelig har kommunerne efter principperne i serviceloven tilsynspligt over for børn, der opholder sig på et asylcenter i kommunen.

Hvorvidt der er eksempler på, at ikke kriminelle asylansøgere sidder fængslet, mens de afventer udvisning?

Det er Rigspolitiet, der efter udlændingeloven har mulighed for, at frihedsberøve afviste asylansøgere. Det følger af udlændingelovens § 30, stk. 1, at en udlænding, der efter reglerne i udlændingeloven ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal udrejse af landet. Udrejser udlændingen ikke frivilligt, drager politiet omsorg for udrejsen, jf. udlændingelovens § 30, stk. 2.

Politiet har efter udlændingeloven mulighed for at frihedsberøve afviste asylansøgere, som ikke medvirker til udsendelsen. Frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36, stk. 1, kan kun ske over for udlændinge, der ikke har fast bopæl i Danmark, bl.a. for at sikre deres tilstedeværelse, indtil en udsendelse kan gennemføres. Det er endvidere en forudsætning, at de i udlændingelovens § 34 nævnte foranstaltninger (meldepligt mv.) ikke er tilstrækkelige til at sikre muligheden for udsendelse af udlændingen. Endelig er det en forudsætning for opretholdelse af frihedsberøvelse af en afvist asylansøger i udsendelsesposition, at der er reel udsigt til, at en udsendelse kan gennemføres inden for en overskuelig fremtid. Frihedsberøvelse anvendes bl.a. over for udlændinge, som f.eks. ved at forsvinde fra indlogeringsstedet eller udrejse til nabolande, har vist, at de vil unddrage sig en udsendelse i overensstemmelse med udlændingemyndighedernes afgørelse.

Efter udlændingelovens § 36, stk. 5, kan afviste asylansøgere endvidere frihedsberøves, såfremt de ikke medvirker til at tilvejebringe den nødvendige rejselegitimation og til udrejsen i øvrigt.

Politiet kan frihedsberøve en udlænding i op til tre døgn. Løslades udlændingen ikke inden 3 døgn efter frihedsberøvelsens iværksættelse, skal udlændingen fremstilles for retten, der tager stilling til spørgsmålet om frihedsberøvelsens lovlighed og fortsatte opretholdelse. Retten beskikker en advokat for udlændingen. Retten fastsætter i en kendelse en frist for en eventuel fortsat tilbageholdelse. Denne frist kan senere forlænges af retten, dog højst med 4 uger ad gangen, jf. udlændingelovens § 37. En frihedsberøvelse skal således løbende godkendes af retten.

Pr. 30. juli 2006 var der 32 afviste asylansøgere, som ikke var frihedsberøvet som følge af kriminalitet, indsat i Institutionen for Frihedsberøvede Asylansøgere i Sandholm (IFFA) og 1 i Vestre Fængsel. Alle frihedsberøvelser var godkendt af retten.

Hvor mange ikke-kriminelle asylansøgere, som har begået selvmord i et dansk fængsel, mens de afventede udvisning?

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at der ifølge Kriminalforsorgens statistik er registreret følgende vedrørende selvmord blandt alle indsatte i fængsler og arresthuse:

2001	2002	2003	2004	2005
10	3	5	7	8

Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål nr. 60 af 30. januar 2006, UUI – alm. del, viser en gennemgang af selvmordssagerne for årene 2001 til 2005, at i alt 5 af de indsatte, der i perioden begik selvmord, var anholdt eller varetægtsfængslet i henhold til udlændingelovens regler.

I ét af disse tilfælde var der tale om en ikke-kriminel asylansøger, der efter at have modtaget afslag på sin ansøgning om asyl, var varetægtsfængslet efter udlændingelovens regler med henblik på udvisning.

I de 4 øvrige tilfælde var der tale om personer, der på grund af ulovlig indrejse, ulovligt ophold eller lignende var frihedsberøvet efter udlændingeloven med henblik på udvisning.

En opgørelse pr. 28. juli 2006 viser, at der i 2006 ikke er indberettet selvmord blandt indsatte, der var anholdt eller varetægtsfængslet i henhold til udlændingelovens regler.

Hvor længe asylansøgere i gennemsnit opholder sig i asylcentre, fra de modtager afvisning på asyl og til de reelt forlader landet?

Udlændingetjenesten har til brug for besvarelsen foretaget et særtræk ved en samkøring af oplysninger fra Udlændingeregistret (UR) og Indkvarteringssystemet (ISYS) med oplysninger pr. 19. august 2006. Særtrækket er baseret på Rigspolitiets oplysninger i UR vedrørende udlændinge, som er registreret udrejst fra udsendelsesfasen, og på oplysninger i UR og ISYS af de pågældende udlændinges indkvartering på et asylcenter.

Udlændingetjenesten kan på baggrund af særtrækket oplyse, at de udlændinge, som er registreret udrejst fra udsendelsesfasen i perioden 1. januar 2005 - 30. juni 2006, på udrejsetidspunktet i gennemsnit havde været indkvarteret på et asylcenter i 572 dage siden meddelelsen af endeligt afslag på asyl. Der er tale om bruttotid, som omfatter perioden fra asylansøgeren er meddelt endeligt afslag på asyl og til udrejse. I opgørelsen indgår tid forløbet med fx sagsbehandling i forbindelse med ansøgninger om humanitær opholdstilladelse, genoptagelsesansøgninger mv., efter at der er meddelt endeligt afslag på asyl.

Særtrækket omfatter personer, der har været indkvarteret på et asylcenter på et tidspunkt inden for 30 dage før deres udrejse. Trækket er afgrænset på denne måde for at tage højde for, at afviste asylansøgere kan udeblive fra asylcentre/udrejse af landet uden at gøre myndighederne opmærksomme på dette, hvorfor der af administrative årsager kan medgå et kortere stykke tid, før de pågældende registreres som ud-

rejst i UR. Udlændinge, der inden for de nævnte 30 dage har været privat indkvarteret eller indkvarteret i et anneks i tilknytning til et asylcenter, indgår ikke i trækket.

Opmærksomheden henledes på, at det ikke ud fra særtrækket kan konstateres, om de pågældende har været indkvarteret på et center i hele perioden fra endeligt afslag på asyl til udrejse.

Afslutningsvis bemærkes, at UR og ISYS ikke er statistiksystemer. Det betyder, at Udlændingetjenesten i forbindelse med denne besvarelse har været nødsaget til at samkøre et meget stort antal oplysninger i hhv. registret og systemet. En opgørelse, der er baseret på et sådant særtræk, er behæftet med usikkerhed.